

Rivonavona ra le lwandle

Joseph, Thembani, Martha na
Mohammed i vana lava nga chaveki
nchumu. Va rhandza ku khandziya
tintshava, ku hlambela edan'wini no
nyupela ematini ya Iwandle.

Siku rin'wana vana lava mune va
kunguhatile leswaku va lava ku
huma rendzo ro famba hi le Iwandle
leswaku va vona matiko ya misava.

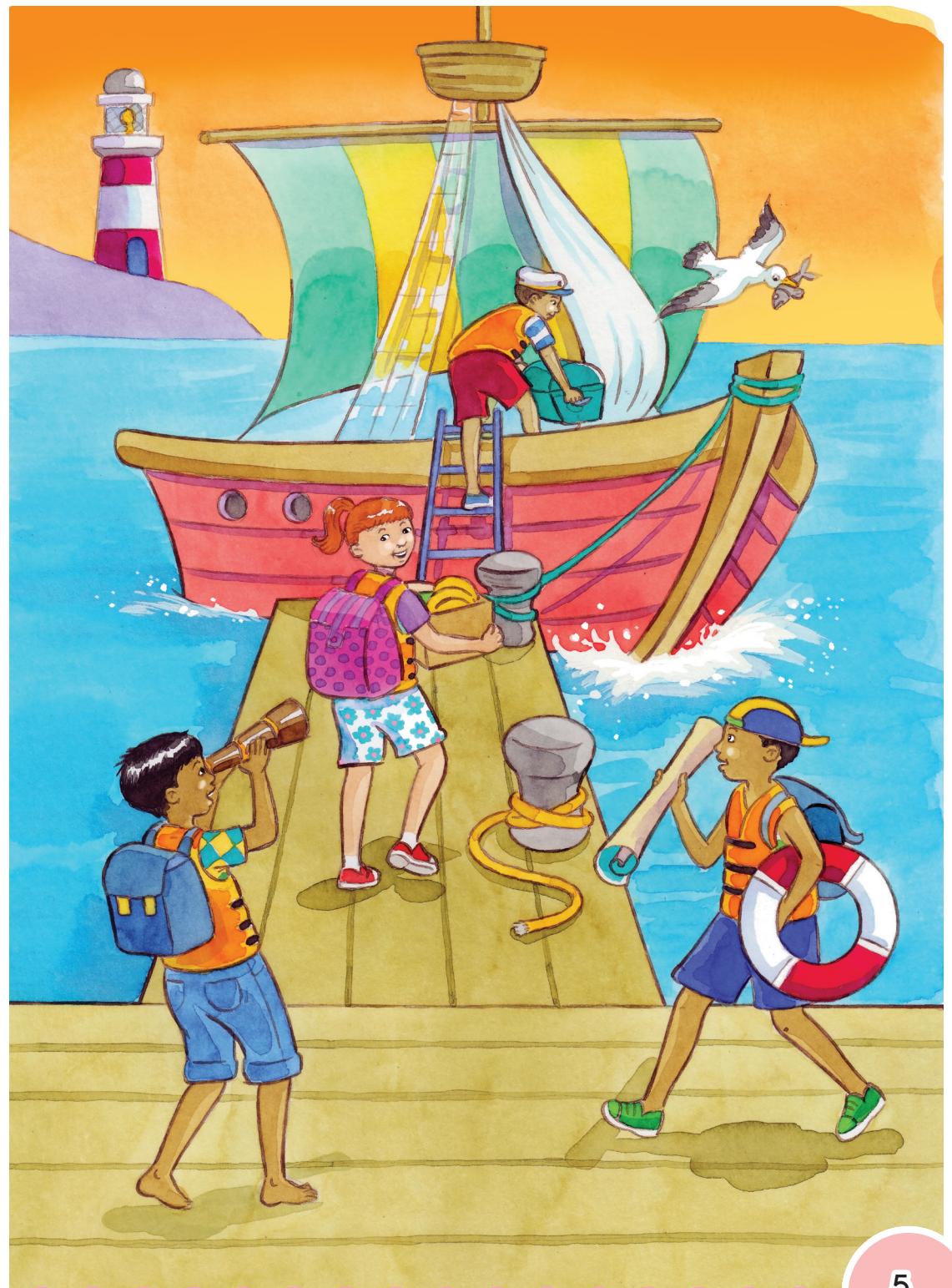
"A hi languteni mepe kutani hi
vona laha hi nga ta ya kona hi
xikepe," ku vula Thembani.

Va pakile mepe, khampasi,
mukwananyana, 4 wa tibege to
etlela eka tono, thoci, khamera na
swakudya swo ringanelo n'hweti.

A hi fanelangi ku rivala mabaji ya
hina yo hi sirhelela eka mati," ku vula
Joseph.

Loko va pakile hinkwaswo no va va
nyanyukile, vana lava mune va sukile
loko dyambu ri pela va famba hi
xikepe.

A va famba ehenhla na le hansi ka magandlati. Va fambile ni nivusiku.

A byi ri vusiku bya bubutsa lerikulu. Moya a wu hunga swinene na magandlati a ya tlhambuketa xikepe xa vona hi mati.

Mohammed u vonile rivoni ro
ketiketi empfhukeni wa le kule.
A xi ri xikepe xin'wana naswona
a xi ta xi va kongomile. U tekile
thelesikopu kutani a khandziya eka
ndhawu leyi ku langutiwaka
laha xikepe xi kongomeke kona
leswaku a ta kota ku vona kahle
xikepe lexin'wana.

"Xana xi nga va xi ri xikepe xa
njhani?" ku vutisa Martha.

"Ku nga va xikepe xo
fambisa vanhu kumbe
xo rhwala nhundzu,"
ku vula Joseph.

Xikepe xi tshinerile ekusuhi
swinene. A ku ri na vavanuna vo
hlaya eka xona. Vana va chavile
swinene loko va vona leswi a va
langutekisa xiswona.

"Tivoneleni! I maphayireti! Ku
huwelela Thembani.

"I yini maphayireti?" ku vutisa
Mohammed.

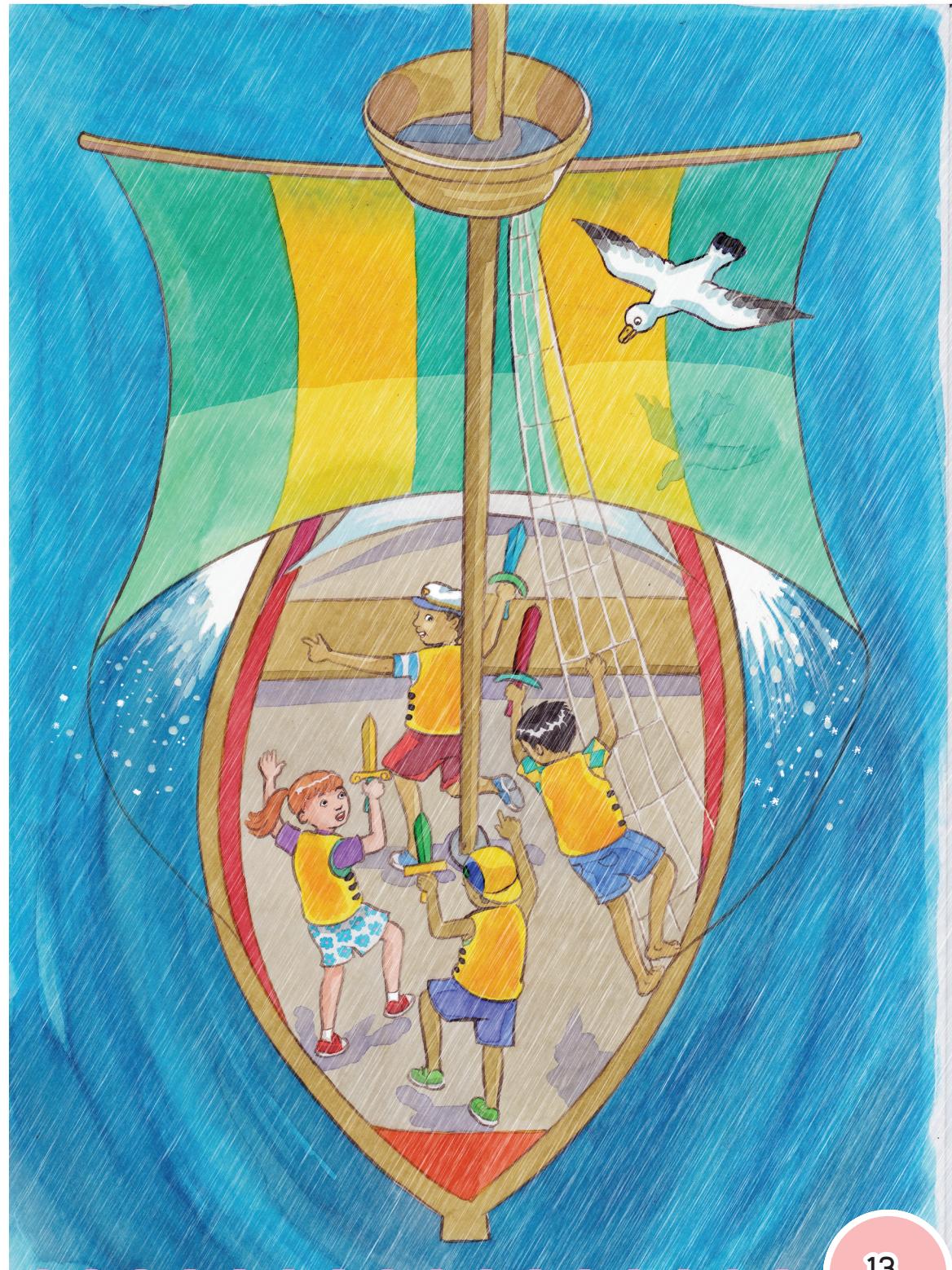
"Maphayireti i makhamba lama
yivelaka vatluti van'wana," ku vula
Thembani.

“A hi tilunghiseleni ku lwa na maphayireti vusiku bya namuntlha,” ku vula Thembani.

Handle ko chava nchumu, vana va hloma hi masavula ya vona ya tipulasitiki.

“Kaputeni Joseph u rhanga emahlweni!
Hi ta landzelela minkondzo ya yena!” ku huwelela Mohammed, Martha na Thembani.

"Maphayireti, fambani!" ku huwelela vana.

"Thembani, vitana varindzi va ribuwa hi ku hatlisa!" ku lerisa Kaputeni Joseph.

Endzhaku ka swiminetana, vana va twile mpfumawulo wa helikoptara ya vaphalari. Vana va kume ku rhula loko maphayireti ya jikisile xikepe xa vona hi ku hatlisa kutani va baleka va nga ha vonaki exinyameni xa vusiku.

Kaputeni Joseph u hi ponisile!

"Huree!" ku huwelela vana hi ntsako.

"Hi ponile!" "Maphayireti ya fambile!"

"Kaputeni Joseph i nghwazi ya hina!
Loko hi ri na yena tanihi murhangeri,
nghozi i ziro!" ku huwelela vana.

A ku ri nkarhi wa mahlamba-
ndlopfu. Moya a wu yimile naswona a
ku nga ri na khombo.

Vana va yile emahlweni na rendzo ra
vona, va tsakele ku tluta nakambe va
valanga misava hinkwayo.

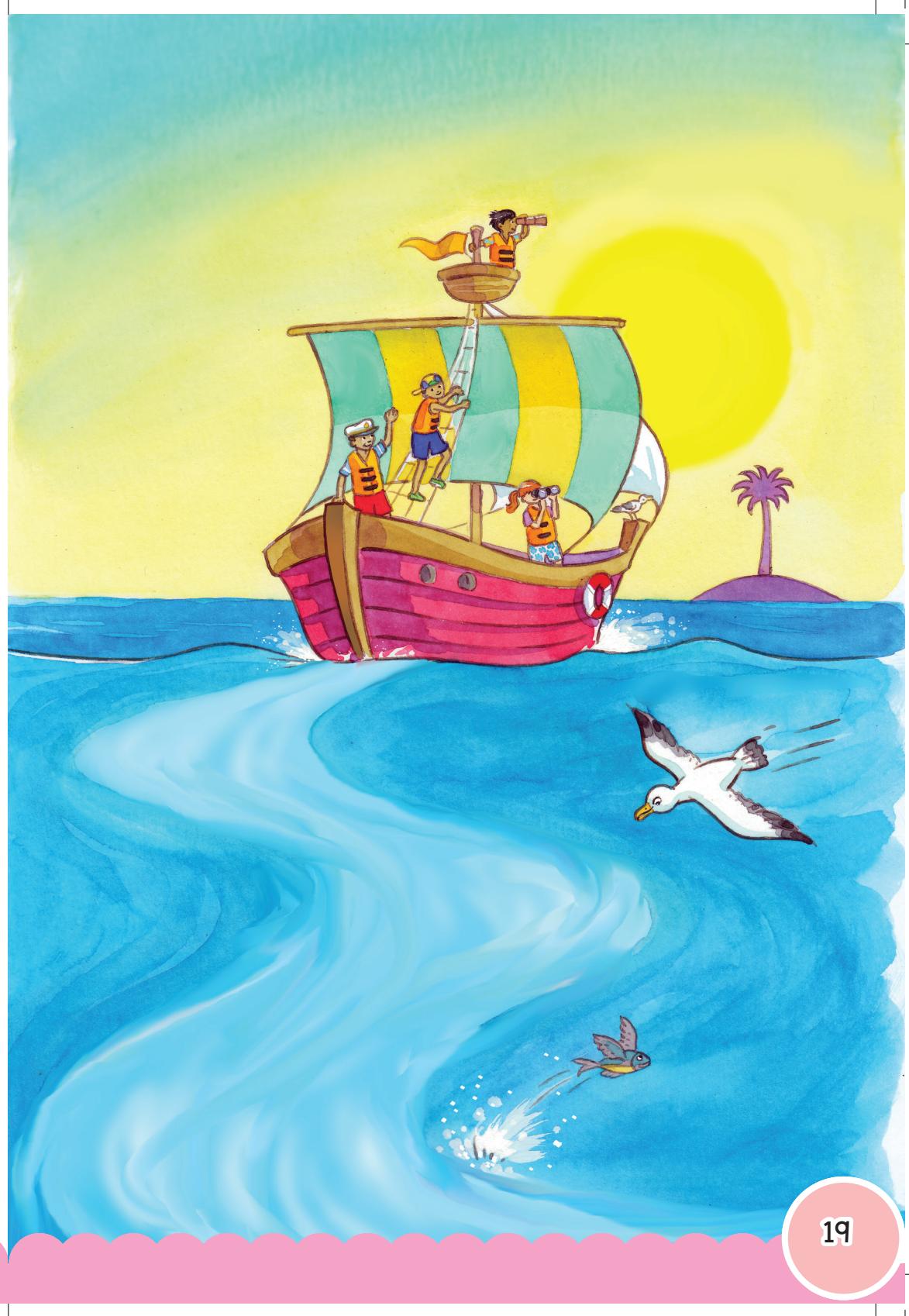

Va tlutile ku suka en' walungu ku ya edzongeni va tlhela va hlangana na vana vo huma ematikweni yo hambana.

Loko va fika ekaya va hlamuserile vatswari na vanghana va vona switori swa vona va tlhela va va komba swifaniso swa vona.

Va vile na rivonavona leri va nga ta ka va nga ri rivali evuton' wini bya vona!

**Loko u chava xanchumu, i
nkarhi wa wena wo va na
VURHENA!**

Vana va misava

Languta swifaniso kutani u vona tindhawu leti vana
lava va humaka eka tona.

CANADA

SPAIN

ENGLAND

NORTH AMERICA

HAWAII

2

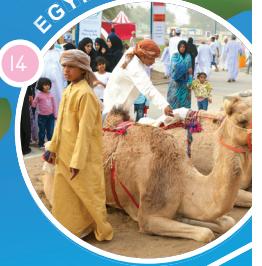
19

ITALY

15

EGYPT

14

MEXICO

17

KENYA

13

PERU

16

Q

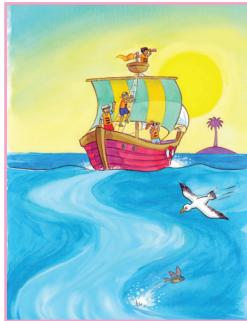

Micingiriko ya ku hlaya hi mintlawa

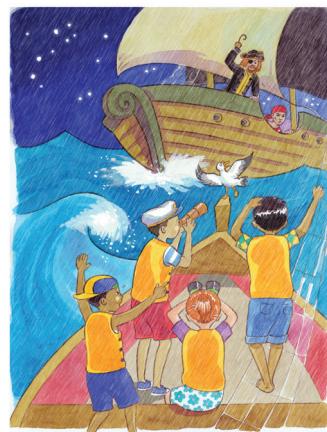
1

- Byela munghana wa wena loko u tsakerile kumbe u nga xi tsakelangi xitori. Seketela nhlamulo ya wena.
- Titeke u ri Kaputeni Joseph. Xana a wu ta va u endlile yini?
- Loko helikoptara ya vaphalari a yi nga fikangi, u ehleketa leswaku a ku ta va ku humelele yini?
- U ehleketa leswaku xitori lex i xa ntiyiso?
Seketela nhlamulo ya wena.

2

Xiya swifaniso swimbirhi leswi landzelaka. Ehleketa hi swivutiso leswi landzelaka u tlhela u bula hi tinhlamulo na munghana wa wena.

- a. Ku humelela yini eka xifaniso xin'wana na xin'wana?
- b. U ehleketa leswaku vana a va titwa njhani loko va kunguhatile rendzo ra vona?
- c. U ehleketa leswaku va titwe njhani loko va vona maphayireti?
- d. Xana u tshama u titwa u tsakile swinene kumbe u chavile? Ku humelela yini?

3

Tsala nghingiriko lowu landzelaka.

- a. Lava marito exitorini lama sungulaka hi mipfumawulo leyi landzelaka kutani u ma tsala ebukwini ya wena ya switoloveto:

ngh- tlh-

- b. Lava marito exitorini lama helelaka hi mipfumawulo leyi landzelaka kutani u ma tsala ebukwini ya wena ya switoloveto:

-isa -ile -ela

- c. Lava marito exitorini lama nga na mipfumawulo leyi landzelaka kutani u ma tsala ebukwini ya wena ya switoloveto:

n'w hl tsh tl nh tsw ny mpf ph

- d. Tsala marito manharhu exitorini lama helelaka hi -o.

- e. Tsala marito lama landzelaka eka dikixinari ya wena.

tluta n'walungu phalala mpfhuka swifaniso

- f. Hetisa swivulwa hi switwananisi leswi faneleke.

i. Vana ____ pulanile ku famba hi xikepe.

ii. Tinhlampfi ____ chava nyankwave.

g. Tlhela u tsala swivulwa leswi landzelaka eka nkarhi wa sweswi.

i. Moya a wu hunga swinene.

ii. Makhamba a ya lava yini?

h. Tsala swivulwa leswi nakambe u tlhela u hikahata hi ndlela leyi faneleke.

i. xana va huma kwihi

ii. tivoneleni

iii. josepf martha thembani na mohammed i vanghana

4

Tirha na munghana wa wena mi hlamula swivutiso leswi landzelaka.

a. I yini vito ra xitori lexi?

b. I vamani swimunhuhatwankulu swa xitori?

c. Xitori xi humelela kwihi?

d. Xana u ehleketa leswaku maphayireti ya ha kumeka ni namuntlha? Vula leswaku hikwalaho ka yini.

e. Hi ku vona ka wena, xana swi fanerile leswaku vana va huma rendzo va famba va ri voxé? Seketela nhlamlulo ya wena.

5

Katsakanya xitori hi marito ya wena.

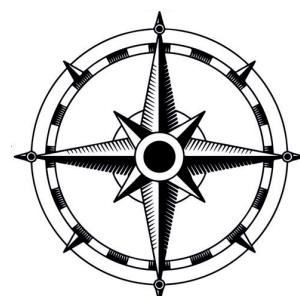
Tsala ndzimana ya 8 wa swivulwa.

Dirowa xifaniso xo kombisa xitori xa wena.

6

Endla modlele wa khampasi yi kombisa matlhelo ya mune.

N'walungu, Dzonga,
Vuxa na Vupela-dyambu.